

به نام خدا

برنامه آزمایشگاه گیاهان دارویی - نیمسال دوم سال تحصیلی 95-96

مدرس درس: دکتر افسانه یگدانه

مسئول درس: دکتر افسانه یگدانه yekdaneh@pharm.mui.ac.ir

شماره درس : ۳۱۴۴۰۱

تعداد واحد : یک واحد عملی محل برگزاری درس : آزمایشگاه گیاهان دارویی دانشکده داروسازی

ساعات کار آزمایشگاه :

گروه اول (شنبه ۱۲- ۱۰)	گروه دوم (شنبه ۱۶- ۱۴)
گروه سوم (یکشنبه ۱۱-۱۳)	گروه چهارم (یکشنبه ۱۶- ۱۴)
گروه پنجم (دوشنبه ۱۴-۱۶)	گروه ششم (دوشنبه ۱۸-۱۶)
گروه هفتم (سه شنبه ۱۴-۱۶)	گروه هشتم (سه شنبه ۱۸-۱۶)
گروه نهم (چهارشنبه ۸-۱۰)	گروه دهم (چهارشنبه ۱۶-۱۴)

اهداف کلی درس

- شناسایی پودر های گیاهی (خرده نگاری)، نمونه های بازار دارویی و گیاهان هرباریومی
-

اهداف اختصاصی درس

- خرده نگاری و شناسایی پودر های گیاهی با استفاده از خصوصیات میکروسکوپی و ماکروسکوپی
- آشنایی با نحوه شناسایی نمونه های گیاهی موجود در بازار دارویی
- آشنایی با نحوه شناسایی گیاهان دارویی با استفاده از نمونه های هرباریومی گیاه
- آشنایی با گیاهان و جانوران دریایی
- آشنایی با نحوه جمع آوری گیاهان جهت تهیه نمونه هرباریومی
- آشنایی با نحوه آماده سازی گیاهان جهت تهیه نمونه هرباریومی
- تهیه آلبوم از نمونه های بازار دارویی
- تهیه نمونه هرباریومی از گیاهان
- تهیه پوستر فرآورده های گیاهی

جلسات	رئوس مورد آزمایش	تاریخ
۱	آشنایی دانشجویان با مقررات آزمایشگاه گیاهان دارویی و اهداف آزمایشگاه	هفته دوم بهمن ۹۵
۲	تشخیص نشاسته ها (سیب زمینی، برنج، ذرت، گندم) و اسپور (لیکوپود) آشنایی با موجودات دریایی	هفته سوم بهمن ۹۵
۳	تشخیص داروهای گیاهی که از برگ تشکیل می شوند: بادرنجبویه، مریم گلی، داتورا و بذرالبتج شناسایی نمونه های بازار دارویی آشنایی با جلبکهای دریایی	هفته چهارم بهمن ۹۵
۴	ادامه تشخیص داروهای گیاهی که از برگ تشکیل می شوند: سنا، دیژیتال، حشیش شناسایی نمونه های بازار دارویی آشنایی با بی مهرگان دریایی	هفته اول اسفند ۹۵
۵	تشخیص داروهای گیاهی که از گل تشکیل می شوند: زالزالک، پنیرک، ماهور، بابونه و زعفران شناسایی نمونه های بازار دارویی آشنایی با بی مهرگان دریایی	هفته دوم اسفند ۹۵
۶	تشخیص داروهای گیاهی که از دانه تشکیل می شوند: کتان و خردل شناسایی اجزای یک پودر مخلوط از جلسات قبلی	هفته سوم اسفند ۹۵
۷	تشخیص داروهای گیاهی که از میوه گیاه تشکیل می شوند: فلفل سیاه و انیسون شناسایی اجزای یک چای گیاهی مخلوط از جلسات قبلی	هفته سوم فروردین ۹۶
۸	تشخیص داروهای گیاهی که از پوست درخت تشکیل می شوند: دارچین، سینکونا و سیاه توسته شناسایی اجزای یک پودر مخلوط از جلسات قبلی	هفته چهارم فروردین ۹۶
۹	تشخیص داروهای گیاهی که از ریشه تشکیل می شوند: روبراب، شیرین بیان و ایپکا شناسایی اجزای یک چای گیاهی مخلوط از جلسات قبلی	هفته اول اردیبهشت ۹۶
۱۰	تشخیص داروهای گیاهی که از ریزوم و توبر تشکیل می شوند: زردچوبه و زنجبیل تشخیص داروهای گیاهی که از پیاز تشکیل می شوند: عنصل شناسایی اجزای یک پودر مخلوط از جلسات قبلی	هفته دوم اردیبهشت ۹۶
۱۱	تشخیص داروهای گیاهی که از اندام هوایی تشکیل می شوند: بومادران، آویشن، دم اسب و گزنه شناسایی اجزای یک چای گیاهی مخلوط از جلسات قبلی	هفته سوم اردیبهشت ۹۶
۱۲	تشخیص داروهای گیاهی که محصولات فرعی گیاهان را تشکیل می دهند: شامل: گز علفی، گزانگبین، شکر سرخ، شکر تیغال، ترنجبین، شیر خشت، بید خشت، کنیرا، صمغ عربی، انقوزه، باریجه، کندر، صبر زرد و گال تمرین : شناسایی اجزای یک پودر مخلوط و یک چای گیاهی مخلوط	هفته چهارم اردیبهشت ۹۶
۱۳	امتحان پایان ترم آزمایشگاه	۹۵/۳/۰۶

منابع:

- ۱- فارماکوپه گیاهی ایران. انتشارات معاونت غذا و دارو وزارت بهداشت، تهران، ۱۳۸۱.
- ۲- قاسمی دهکردی، ن: گیاهان دارویی شاخص در پزشکی و صنایع، انتشارات چهارباغ، اصفهان، ۱۳۹۳
- ۳- قاسمی دهکردی، ن: دستور کار آزمایشگاه گیاهان دارویی. دانشکده داروسازی اصفهان، ۱۳۷۸.
- ۴- امین، غ: متداول ترین گیاهان دارویی سنتی ایران. انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۸۴.
- ۵- نبی پور، ا. مرادحاصلی، ف: جلبک های دارویی خلیج فارس. دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۱۳۸۰
- ۶- نجفی، آ: اسفنج های دارویی خلیج فارس. دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۱۳۹۱
- 7- Deutschmann F, Hohmann B.: Pharmazeutische Biologie, 3 Auflage, Gustav Fischer Verlag. Stuttgart, 1992.
- 8- Eschrich W.: Pulver-Atlas der Drogen, Gustav Fischer Verlag. Stuttgart, 1983.
- 9- Jackson BP, Snowdon DW. Powdered Vegetable Drugs, J. & A. Churchill, London, 1968.
- 10- American Herbal Pharmacopoeia- Botanical Pharmacognosy, Microscopic Characterization of Botanical Medicines. CRC Press, Boca Raton, 2011.